

KARLSBORGS
KOMMUN

Verksamhetsplan för studie- och yrkesvägledning i Karlsborgs kommun läsåret 2017/18

Det livslånga lärandet

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Organisation	3
Verksamhetens övergripande mål	3
Vägledningsverksamhetens syfte.....	3
Bakgrund	4
Studie- och yrkesvägledning allt viktigare i ett föränderligt samhälle	4
Individen i fokus	5
Styrdokument.....	6
Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning	6
Skollagen 2010:800 (2 kap.)	7
Läroplan för grundskolan (Lgr 11)	7
Läroplan för gymnasieskolan 2011:144	9
Läroplan för vuxenutbildningen 2012:101	10
Studie- och yrkesvägledande aktiviteter i Karlsborg kommun	12
Aktiviteter i förskola och f-klass	13
Aktiviteter i årskurs 1–3 Grundskolan	14
Aktiviteter i årskurs 4–6 Grundskolan	15
Aktiviteter i årskurs 7–9 Grundskolan	16
Aktiviteter på Gymnasiets introduktionsprogram	18
Aktiviteter på Vuxenutbildningen med SFI.....	20
Referenslitteratur	21
Länkar	21

Inledning

Syftet med denna verksamhetsplan är att säkerställa en likvärdig vägledning och information till kommunens invånare för att främja väl underbyggda studie- och yrkesval.

Verksamhetsplanen omfattar förslag på olika studie- och yrkesvägledande aktiviteter från förskola till vuxenutbildning. Verksamhetsplanen ska vara ett levande dokument med utrymme för flexibilitet och förändringar och den ska användas som ett instrument för de olika skolformerna i deras studie- och yrkesvägledning.

Organisation

Studie- och yrkesvägledningen i Karlsborgs kommun är samlad under barn- och utbildningsförvaltningen. Studie- och yrkesvägledaren är placerad på Carl Johanskolan och har ansvar för grundskolan, Karlsborgs gymnasieskola (Introduktionsprogram) och vuxenutbildningen. Tillsammans med rektor för Karlsborgs gymnasieskola och vuxenutbildningen har de ansvaret för kommunens aktivitetsansvar (KAA). Studie- och yrkesvägledaren ansvarar också för vägledningen på grund- och gymnasiesärskolan.

Verksamhetens övergripande mål

- ✚ Fler elever som går ut med fullständiga betyg från gymnasieskolan.
- ✚ Arbeta förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av gymnasiet. Andelen elever som slutar gymnasiet med gymnasieexamen ska öka. Felval, avhopp och omval leder till stora kostnader för kommunen.
- ✚ Antalet elever som är nöjda med studie- och yrkesvägledningen skall öka.
- ✚ Vägledning för nyanlända i kommunen ska utvecklas.

Vägledningsverksamhetens syfte

Studie- och yrkesverksamheten ska

- ✚ syfta till att ge eleverna valkompetens, d.v.s. att hjälpa eleverna att göra väl genomtänkta studie- och yrkesval
- ✚ förbereda eleverna för vidare studier
- ✚ förbereda eleverna för arbetslivet
- ✚ organiseras på ett sådant sätt att eleverna får tillgång till information om utbildningar, studievägar och arbetsmarknad
- ✚ utgå från varje enskild individ och hans/hennes specifika behov där elever med behov av särskilt stöd ska ges extra uppmärksamhet

- ✚ eleverna får utveckla generella förmågor (generiska kompetenser) som är eftertraktade i arbetslivet. Det handlar om problemlösningsförmåga, samarbete och kreativt tänkande.
- ✚ bedriva utvecklingsarbete gällande studie- och yrkesvägledningen i kommunen
- ✚ präglas av framtidstro och tilltro till elevers förmåga – jag kan, jag vågar!

Uppföljning, utvärdering och utveckling av vägledningsverksamheten i kommunen är viktiga element för att kvalitetssäkra verksamheten. Kontinuerligt utvecklingsarbete sker utifrån perspektivet att alla utbildningsformer ska tillhandahålla en kvalitativ vägledning. Utvärdering och revidering av planen sker i slutet av varje läsår. Ansvarig är huvudman.

Bakgrund

Studie- och yrkesvägledning allt viktigare i ett föränderligt samhälle

Skolan har en viktig uppgift i att förbereda eleverna inför arbetslivet. Både den enskilda individen och hela samhället tjänar på att barn, ungdomar och vuxna lär känna sig själva, sina styrkor och intressen. Aktiviteter som stärker självförtroendet behöver därför starta tidigt. Medvetna val handlar om att tänka kring sig själv och få kännedom om vilka alternativ som finns. Eleverna behöver utveckla valkompetens. Studie- och yrkesvägledningen behöver fungera långsiktigt och ska finnas på alla nivåer som en "röd tråd" genom utbildningen.

På grund av den ständiga utvecklingen på arbetsmarknaden är det svårt att förutsäga villkoren i arbetslivet och hur olika yrken i framtiden kommer att se ut och vad som kommer att krävas av eleverna. Den mångfald av utbildningar som idag finns gör det svårt för eleverna att få en

helhetssyn över alla möjligheter. Därför är det viktigt att skolan tillsammans med näringslivet arbetar för att ge eleverna en bred bild av vad som förväntas av dem.

Individen i fokus

Elevens behov av studie- och yrkesvägledning kan summeras som att eleven, utifrån sina förutsättningar, ska:

- bli medveten om sig själv
- bli medveten om olika valalternativ, såsom olika utbildningar och yrken
- bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen
- lära sig att fatta beslut
- lära sig att genomföra sina beslut.

Elevens behov av vägledning ser olika ut inom de olika skolformerna. Det ställer olika krav på hur vägledningen ska utformas. Oavsett utgångspunkt och skolform är det viktigt att de beslut som fattas om studier och yrken är elevens egna. Studie- och yrkesvägledningen ska vara ett stöd i val- och beslutsprocessen. Det innebär att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt.

Elevens egen delaktighet är viktig i valprocessen och kan visa sig genom att eleven är aktiv och reflekterar kring viktiga frågeställningar om sig själv och olika valalternativ. Det är av största vikt att hela skolan arbetar med studie- och yrkesvägledning, så att eleverna får vana att reflektera över sitt lärande i alla situationer och får tillfällen att bygga sina kunskaper om yrken, utbildningar och arbete.

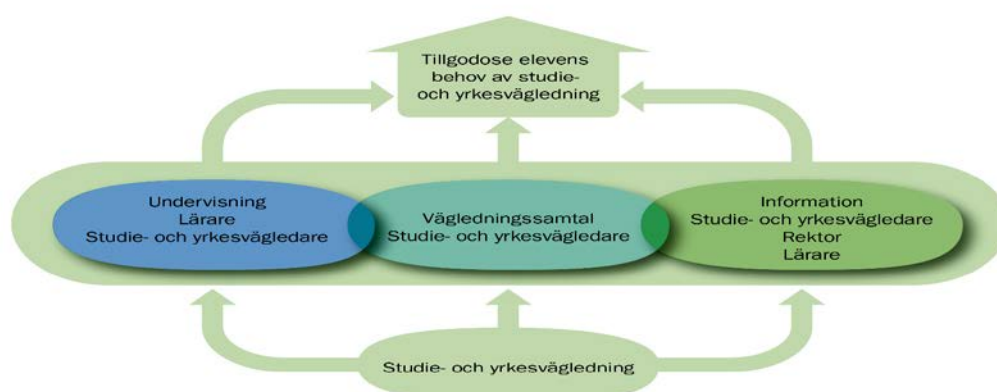

Styrdokument

Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning

Vägledning – information – undervisning

Skolverket

Vägledning är hela skolans ansvar. Skolans studie- och yrkesvägledning kan genom undervisning, vägledningssamtal och informationsinsatser tillgodose elevernas behov av vägledning (s 13).

Eleven får vidgade perspektiv

Genom information, undervisning och vägledning kan skolan arbeta med att vidga elevernas perspektiv. Därigenom kan eleverna få möjlighet att upptäcka andra yrkesområden än de som de genom sin bakgrund redan känner till. Enligt läroplanerna ska skolan även bidra till att elevernas val av framtida utbildning och yrken inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Det är därför viktigt att vägledningsprocessen börjar tidigt och att skolan är tydlig med att belysa branscher och yrken på ett allsidigt sätt (s 26).

Att utveckla elevernas självkänedom

Självkänedom handlar om att utveckla kunskaper om sig själv och att få insikter om sina starka sidor och sidor som kan utvecklas. Egenskaper, intressen, värderingar, attityder, kompetenser och förmågor påverkar de val eleven gör och är pusselbitar i processen att förstå sig själv i förhållande till en tänkt framtid. Lärarens fortlöpande återkoppling till eleven om studieresultat och utvecklingsbehov bidrar till att öka elevens självkänedom. I en sådan

återkoppling finns stora möjligheter att bredda elevens kunskaper om sig själv, och ge exempel på hur dessa kan komma till användning i vidare studier och arbetsliv (s 27).

Ämnets koppling till arbetslivet

Elevens erfarenheter och kunskaper är basen för studie- och yrkesvalet. Det är därför viktigt att skolan ger eleven möjligheter att bredda sina kunskaper och därmed få bättre underlag för att aktivt kunna ta ställning till frågor om sin egen framtid. Lärare i alla ämnen kan med sina kunskaper på olika sätt bidra till att ge eleven underlag för välinformerade beslut nu och i framtiden. Det kan till exempel ske genom att i undervisningen visa på vilken betydelse ämnet har och hur kunskaper kan komma till användning i arbets- och samhällslivet (s 27).

Skollagen 2010:800 (2 kap.)

Studie- och yrkesvägledning

Tillgång

29 § Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Behörighet

30 § För att få anställas utan tidsbegränsning för studie- och yrkesvägledning ska den sökande ha en utbildning avsedd för sådan verksamhet.

Den som inte uppfyller kravet enligt första stycket får anställas för studie- och yrkesvägledning för högst ett år i sänder.

Läroplan för grundskolan (Lgr 11)

2.2 kunskaper

Mål

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.

2.6 Skolan och omvärlden

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- Kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- Har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och
- Har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som i arbetar i skolan ska

- Verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö
- Bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

2.8 Rektorns ansvar

- samverkan med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning,
- den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning,

Läroplan för gymnasieskolan 2011:144

2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Gymnasieskolan ska nära samverka med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universitetet och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet om yrkesutbildningen.

Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitetet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolan och eleverna.

Mål

Skolans mål är att varje elev:

- utveckla sin självkänedom och förmåga till studieplanering,
- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan ha,
- har kännedom om arbetslivets villkor, särskilt inom sitt studieområde, samt om möjligheter till fortsatt utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder, och
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och yrkesliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning:

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför val av kurser, fortsatt utbildning och yrkesverksamhet och motverka sådana begränsningar i valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja de kunskaper som finns hos eleverna, hos skolans personal och i samhället utanför skolan,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för utbildningen nås,
- i utbildningen nyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- bidra till att presumtiva elever får information om skolans utbildningar

Läroplan för vuxenutbildningen 2012:101

2.2 Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Mål

En elev i vuxenutbildningen kan ha behov av att kombinera studier i flera av de skolformer som ingår i vuxenutbildningen. Det förutsätter att det finns en nära samverkan mellan de olika skolformerna. Vuxenutbildningen ska även samverka med verksamheter som hör till arbetslivet, yrkeshögskolan, folkhögskola och universitet och högskola samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet samt underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet. Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behov av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse för eleven. Det är särskilt viktigt att vuxenutbildningen samarbetar med arbetslivet när det gäller yrkesutbildning.

Vuxenutbildningens mål är att varje elev

- får information om arbetslivets aktuella och förväntade kompetensbehov,
- ges möjlighet att få sina kunskaper och kompetenser validerade,
- utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering,
- medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning på grundval av samlade erfarenheter och kunskaper,
- ökar sin förmåga att analysera olika valmöjligheter och bedöma vilka konsekvenser dessa kan få,
- har kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor när det gäller bl.a. arbetsrätt och arbetsmiljö generellt och om möjligt, inom sin studieinriktning,
- har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder, och
- är medveten om att alla yrkesområden förändras i takt med teknisk utveckling, förändringar i samhälls- och arbetsliv samt ökad internationell samverkan och därmed förstår behovet av personlig utveckling i yrket.

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning

- bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke,
- informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser, vidare utbildning och yrkesverksamhet samt motverka sådana begränsningar av valet som grundar sig på föreställningar om kön och på social eller kulturell bakgrund,
- i informationen och vägledningen utnyttja och ta till vara de kunskaper som finns hos eleverna och verksamhetens personal samt i samhället,
- i undervisningen utnyttja kunskaper och erfarenheter från arbets- och samhällsliv som eleverna redan har eller skaffar sig under utbildningens gång,
- utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare och andra inom arbetslivet som kan bidra till att målen för utbildningen nås,

- i utbildningen nyttja kontakter med det omgivande samhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- bidra till att presumtiva elever får information om olika utbildningsmöjligheter.

2.4 Rektorns ansvar

- verksamhetens personal i samverkan med eleven upprättar en individuell studieplan för eleven och reviderar den vid behov,
- lärare, studie- och yrkesvägledare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter,

- samverkan med universiteten och högskolorna och arbetslivet utvecklas så att eleverna får en kvalitativt god utbildning samt en förberedelse för yrkesverksamhet och vidare utbildning,
- studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder samt inför val av framtida utbildning och yrke

Studie- och yrkesvägledande aktiviteter i Karlsborg kommun

Planen för studie- och yrkesvägledningen beskriver hur varje skola ska arbeta för att nå målen. Detta sker genom aktiviteter som tillgodoser elevens behov av studie- och yrkesvägledning både i vid (information och undervisning) och snäv (enskilda samtal) bemärkelse.

Aktiviteterna ska vara kontinuerliga genom att

- de ska genomföras i alla skolformer, i alla årskurser och i alla ämnen.
- de ska vara medvetna, planerade inslag som skapar en helhet för eleverna.

Aktiviteterna ska vidga elevernas perspektiv genom att

- de ska motverka begränsningar vad gäller kön, social och kulturell bakgrund och funktionsnedsättningar.
- de ska utmana elevernas föreställningar om framtiden.
- de ska innehålla samverkan med arbetslivet och högre utbildningar.
- vägledningssamtal ska hållas av studie- och yrkesvägledare.

Aktiviteterna ska utveckla elevernas självkänedom genom att

- de ska leda till att eleverna kan samla, analysera, sätta samman och kritiskt granska olika valalternativ.
- de ska bidra till att eleverna utvecklar förmågan att fatta och genomföra beslut i olika valsituationer.

Aktiviteter i förskola och f-klass

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Önskvärt	<p>Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema: Yrken – vad finns det för yrken, se korta filmer, läsa sagor och lätta faktaböcker. Ritar och dramatiserar. - Prata om vad föräldrarna arbetar med på dagarna - Studiebesök - Bjuda in olika yrkesgrupper - Yrkeslådor: rekvisita för att leka yrken - Barnen får dokumentera och berätta om vad de vill bli när de är stora - Spela teater - Olika lek miljöer där man kan prova på olika färdigheter och skapande teknik, matematik och språk - Yrkesrelaterade berättelser - Uppmuntran att välja fritt vad gäller yrken - Arbeta med tilltro till den egna förmågan - Samhällskunskap en del av förskolans läroplan	Arbetslaget. Studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs.

Aktiviteter i årskurs 1–3 Grundskolan

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Minst en studie- och yrkesorienterande aktivitet varje läsår	Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - 4-hörövningar självkänedom - Undervisning om yrken - Intervjua föräldrar om deras yrken och redovisa för klassen - Vilka yrken behövs i vårt samhälle? Ta reda på vad som krävs för "mitt" yrke - Drömyrke: vad vill jag arbeta med när jag blir stor? - Bondgårdsbesök, ibland polis mm - Åk 2 gör studiebesök på ICA - Temaarbete kopplat till yrken/arbetsliv/samhälle. Bjuda in t.ex. en bibliotekarie, barnboksförfattare som får berätta om sina yrken i samband med att barnen får berätta om sin favoritbok. - Arbetsmaterialet Framtidsfrön	Arbetslaget samt undervisande lärare. Studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs

Aktiviteter i årskurs 4–6 Grundskolan

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Önskvärt	Klassvis och enskilt arbeta med material kring framtid, yrken och arbetsliv	Undervisande lärare med studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs
Garanteras	Klassvis information och diskussioner kring jaget, framtiden, yrken och utbildning. Studiebesök i det lokala näringslivet utifrån ett genustänk. Diskussion och grupparbete utifrån fördelningen manligt, kvinnligt på olika typer av arbetsplatser och varför det är så. (åk 6) Information till åk 6 om språkvalet (görs tillsammans med språklärarna)	Studie- och yrkesvägledare
Minst en studie- och yrkesorienterande aktivitet varje läsår	Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - Arbetsmaterialet "Vårt samhälle" - Endagsprao hos anhörig som redovisas i klassen. - Privatekonomi i relation till arbete, inkomst och konsumtion - Det offentliga ekonomien - Hemkunskap samarbetar med Ica om prismedvetenhet - Familjen och olika samlevnadsformer, ex utanför traditionellt genustänk - Studiebesök: Strandskolan: åk 4 Keab och Ica, åk 5 Björnverktyg, åk 6 Brodit Mölltorpskolan: Mölltorps handelsträdgård, KG Belt och ICA	Arbetslaget samt undervisande lärare. Studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs

Aktiviteter i årskurs 7–9 Grundskolan

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Garanteras	<p>Tre prao-perioder: två i åk 8 och en i åk 9.</p> <p>Praoperioden i åk 9 avslutas med en praomässa där eleven får presentera "sitt" företag för skolans elever, lärare, föräldrar och företagare.</p> <p>Undervisning om arbetsmarknadens villkor och ojämlikheter utifrån kön, social och kulturell bakgrund och diskrimineringsgrunderna.</p> <p>Inom SO: arbetsområdet "Arbetslivet" i samband med prao</p>	Undervisande lärare, studie- och yrkesvägledare i samarbete med näringslivet
Garanteras	<p>Lektioner i valkompetens, hur man skaffar sig det. Diskussioner och workshops.</p> <p>Klassvis information om gymnasieskolan och framtiden. Dela ut gymnasiematerial.</p> <p>Gymnasieinformation på föräldramöte åk 8 och 9</p> <p>Enskilda vägledningssamtal</p> <p>Samtal med elever som bedöms ligga i riskzonen att inte bli behöriga till ett nationellt program</p>	Studie- och yrkesvägledare
Önskvärt	<p>Vem är jag? Lektioner och diskussioner kring egenskaper, starka sidor, utvecklingsbara sidor. Hur kan jag tänka om mig själv och hur påverkar det mina val? Öka självkännedom och förståelsen för hur vi påverkas av vår omgivning för att kunna fatta bra beslut för sig själva. Jaget, självkännedom, yrken och utbildning. Göra en handlingsplan.</p> <p>Gymnasiemässa på Carl Johanskolan</p> <p>Bjuda in föreläsare från olika yrkesområden och olika gymnasieprogram.</p> <p>Utveckla ett gott samarbete mellan skola och näringslivet i Karlsborgs kommun.</p> <p>Starta en syv-sida Karlsborg på Facebook.</p>	Studie- och yrkesvägledare

	Möte med nyanländas föräldrar med tolk. Material på flera språk.	
Garanteras	Resa till Möjligheternas värld (åk 8), Skövde	Rektor
Minst en studie- och yrkesorienterande aktivitet varje läsår	Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - Ergonomi för olika yrken - Mitt drömyrke - Lego-robotar åk 7 - Bilduppgift: drömyrke - Visa på samband mellan ämnen och yrken - Temaarbeten kring framtid, utbildning, arbetsliv och yrke - Tema: Entreprenörskap - Arbetsmaterial Ung företagsamhet: Se möjligheterna och Min framtid och ekonomi - Teknikspanarna - Visa yrkesfilmer från t.ex. yrmis.se och af.se	Undervisande lärare. Studie- och yrkesvägledare som konsultativ resurs
Vid behov	Exempel på vägledningsaktiviteter: <ul style="list-style-type: none"> - Gruppvägledning: vad påverkar mitt val? - Delta vid utvecklingssamtal, elevmöten, EHT och möte med vårdnadshavare och elev - Studiebesök på gymnasieprogram - Studiebesök på arbetsplatser	Studie- och yrkesvägledare

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Garanteras	<p>Klassinformationer om gymnasievalet. Allmän introduktion om valprocessen och olika valalternativ. Dela ut gymnasiematerial.</p> <p>Enskilda vägledningssamtal, vid behov med telefontolk/tolk på plats, kring framtidsmål och vägen dit.</p> <p>Varje elev ska ha en individuell studieplan. Dokumentet hålls levande av programansvarig, mentor och studie- och yrkesvägledare.</p>	Studie- och yrkesvägledare
Önskvärt	<p>Deltar i informationsmöte om gymnasievalet med tolk.</p> <p>Gemensamma möten med socialsekreterare och elev angående framtiden t.ex. vad gäller folkhögskolespåret.</p> <p>Vem är jag? Lektioner och diskussioner kring egenskaper, starka sidor, utvecklingsbara sidor. Hur kan jag tänka om mig själv och hur påverkar det mina val? Öka självkännedom och förståelsen för hur vi påverkas av vår omgivning för att kunna fatta bra beslut för sig själva. Jaget, självkännedom, yrken och utbildning. Göra en handlingsplan.</p> <p>Gymnasiemässa på Carl Johanskolan</p> <p>Bjuda in föreläsare från olika yrkesområden och olika gymnasieprogram.</p> <p>Utveckla ett gott samarbete mellan skola och näringslivet i Karlsborgs kommun.</p> <p>Möte med nyanländas föräldrar med tolk.</p> <p>Material på flera språk.</p>	Studie- och yrkesvägledare
Minst en studie- och yrkesorienterande aktivitet varje läsår	<p>Exempel på studie- och yrkesorienterande aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbetsmaterialet "Vårt samhälle" - Endagspraktik - Privatekonomi i relation till arbete, inkomst och konsumtion - Familjen och olika samlevnadsformer, ex utanför traditionellt genustänk	Arbetslaget samt undervisande lärare. Studie- och yrkesvägledare som

	<ul style="list-style-type: none"> - Studiebesök på arbetsplatser, gymnasieskolor och folkhögskolor. - Koppla kunskaperna till arbetslivet - Bjuda in Arbetsförmedlingen för information om vad de kan hjälpa till med på vägen ut i arbetslivet. - Övningar i hur man skriver CV och personligt brev. - Övningar i intervjuträning i grupper om tre där en är observatör och ger feedback. - Visa yrkesfilmer från t.ex. yrmis.se och af.se	konsultativ resurs
--	---	-----------------------

Genomförande	Aktivitet	Ansvarig
Vid behov	Enskilda vägledningssamtal, vid behov med telefonolk/tolk på plats. Individuell handlingsplan med syfte att identifiera mål och möjligheter.	Studie- och yrkesvägledare
Önskvärt	<ul style="list-style-type: none"> - Information om arbetsmarknaden och utbildningsvägar - Studiebesök på arbetsplatser - Koppla kunskaperna till arbetslivet - Skriva ansökan, personligt brev, CV - Visa yrkesfilmer ex från yrmis.se och af.se	Undervisande lärare och studie- och yrkesvägledare

Referenslitteratur

Skollagen 2010:800

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2011

Läroplan för gymnasieskolan 2011: Förordning om läroplan för gymnasieskolan, SKOLFS 2011:144

Läroplan för vuxenutbildningen 2012: Förordning om läroplan för vuxenutbildningen, SKOLFS 2012:101

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Arbete med studie- och yrkesvägledning, 2013

Kvalitet i studie- och yrkesvägledning – hela skolans ansvar (Skolverkets stödmaterial 2008)

Handledning för att skapa en kommunal plan för studie- och yrkesvägledning, Visa väst, 2013

Länkar

Omsvenskaskolan.se

Utbildningsinfo.se

Skolverket.se

Arbetsformedlingen.se

Yrmis.se

Gymnasiebasen.se

Utbildningskaraborg.se

